

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 7 lutego 2008 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie innych ustaw.

Krajowa Rada Sądownictwa odnosi się jedynie do zmian proponowanych w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209 z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 535 z późn. zm.) i tylko w zakresie mogącym mieć znaczenie dla wymiaru sprawiedliwości.

Na wstępie zważyć należy, że proponowane w projekcie zmian do ustaw wpisywanie osób fizycznych wykonujących działalność gospodarczą w większym rozmiarze do rejestru przedsiębiorców nie musi spowodować (choć nie jest to wykluczone) wzrostu obciążeń wydziałów rejestrowych sądów. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa wyraźny wzrost ilości pracy w wydziałach KRS spowoduje wpisywanie informacji o zawieszeniu działalności, a wydziały te w zakresie aktualnych obciążeń mają niewystarczającą obsadę kadrową.

1. Zmiana art. 8 ust. 3 w ustawie o KRS

Przewidywana zmiana nie jest zgodna z prawem europejskim. Dyrektywa I (tj. dyrektywa 68/151/EWG ze zmianami wynikającymi z dyrektywy 2003/58 z 15 czerwca 2003 r.) w art. 3 ust. 3 stanowi, że:

3. Pełna lub częściowa kopia każdego dokumentu lub każdej informacji, określonych w art. 2, musi być udostępniona na wniosek. Od dnia 1 stycznia 2007 r. wnioski mogą być składane w rejestrze w formie papierowej lub elektronicznej zgodnie z wyborem wnioskodawcy.

Od dnia ustalonego przez każde Państwo Członkowskie, nie później jednak niż dnia 1 stycznia 2007 r., kopie określone w akapicie pierwszym muszą być udostępniane z rejestru w formie papierowej lub elektronicznej zgodnie z wyborem wnioskodawcy. Ma to zastosowanie w przypadku wszystkich dokumentów i informacji, bez względu na to,

czy zostały one złożone przed ustaloną datą, czy po. Jednakże Państwa Członkowskie mogą zdecydować, że uzyskanie z rejestru wszystkich lub niektórych rodzajów dokumentów i informacji złożonych w formie papierowej do ustalonej daty lub przed ustaloną datą, która nie może być późniejsza niż dzień 31 grudnia 2006 r., nie jest możliwe w formie elektronicznej, jeżeli upłynął określony okres między datą złożenia a datą wniosku złożonego do rejestru. Taki określony okres nie może przekraczać 10 lat.

Jednoznaczne jest więc, że dyrektywa wprowadza obowiązek udostępniania danych w postaci elektronicznej. Zmiana tego przepisu oznaczać może, że ustawodawca eliminuje nakaz udostępniania tych danych w postaci elektronicznej. Już sama implementacja zmian I dyrektywy nie była prawidłowa bowiem stan prawa wywołuje wątpliwości co do możliwości wykorzystania danych uzyskanych w postaci elektronicznej (tj. poprzez odpis elektroniczny lub też za pośrednictwem Internetu). Obecnie proponowana zmiana zdaje się prowadzić do regresu, eliminując możliwość otrzymania drogą elektroniczną danych z Rejestru.

2. Zmiana art. 19a ust. 2a ustawy o KRS

Poważne zastrzeżenia budzi wyeliminowanie wzorów podpisów dla przedsiębiorców osób fizycznych wskazanych w tej zmianie przepisów. O ile przyjąć można brak wzoru podpisu przedsiębiorcy osoby fizycznej (choć dziwić mogą wzory podpisów od reprezentantów innych podmiotów), to nieuzasadnioną nierównością będzie traktowanie prokurentów przedsiębiorców osób fizycznych oraz prokurentów innych przedsiębiorców. Z tej zmiany wynikać będzie (konkretnie z niestosowania części ostatniej art. 19a ust. 2 ustawy o KRS), że prokurenci osób fizycznych nie muszą składać wzorów podpisów, ale inni prokurenci takie wzory składać muszą. W rezultacie wprowadzi to nierówne traktowanie prokurentów co oznacza nierówność wobec prawa.

3. Zmiana art. 20a ustawy o KRS

Nie jest trafne wprowadzenie terminu 7 dni na rozpoznanie wniosku w miejsce dotychczasowego terminu 14 dni. Termin ten ma charakter jedynie instrukcyjny, jednak obserwowane w ostatnich latach obciążenia wydziałów KRS wzrosły ponad dwukrotnie i skracanie (instrukcyjnych) terminów rozpoznawania wniosków bez zapewnienia realnej możliwości ich dotrzymania (przy równoczesnym zwiększeniu zadań sądu rejestrowego) jest w ocenie Krajowej Rady Sądownictwa wprowadzeniem kolejnego w procedurach terminu,

który z przyczyn obiektywnych nie może być dotrzymany. Można skracać terminy załatwiania wniosków, ale wymaga to albo wzmocnienia wydziałów KRS, albo też poważnych zmian procedury i kognicji sądu w kierunku wprowadzenia wzorców umownych wykorzystywanych przez spółki lub inne podmioty (co pozwoli ograniczyć nakład pracy związany z analizą treści umów i statutów tylko do odmienności od wzorca) albo też ograniczenia kognicji tylko do weryfikacji poprawności określenia danych wpisywanych w Rejestrze bez kontroli poprawności czynności założycielskich.

Proponowana zmiana nie może być oceniona pozytywnie bez zobowiązania właściwych decydentów do zapewnienia środków na jej realizację.

4. Zmiana art. 35 (i częściowo zmiana art. 38 pkt 3 co do numeru REGON) ust. o KRS

Polegająca na wpisywaniu tylko numeru NIP i nie wpisywaniu numeru REGON.

Zwrócić należy uwagę, iż w obrocie gospodarczym od dawna przyjęto zasadę posługiwania się głównie numerem NIP jako numerem najpowszechniejszym, występującym na każdej fakturze. Praktycznie jednak nie wszyscy działający przedsiębiorcy dopełnili obowiązku zgłaszania takiego numeru i pomimo postępowań przymuszających nie uzupełnili go, nie ma też informacji o pełnej zgodności baz NIP z bazą KRS. W tej sytuacji chybiony wydaje się projektowany zapis, który eliminuje informację o wpisanych już numerach REGON. Numer ten nie musi być wcale identyfikatorem przedsiębiorcy o podstawowym charakterze, niemniej jednak bardzo często jest w praktyce poszukiwany. Całkowicie błędne jest również wyeliminowanie jako identyfikatora osoby fizycznej będącej przedsiębiorcą posługiwania się numerem PESEL. Utrudni to przekrojowe przeszukiwanie baz danych bowiem ta sama osoba będzie oznaczana jako przedsiębiorca tylko numerem NIP, a w innych rolach tylko numerem PESEL. Nigdy więc przekrojowe przeszukiwanie (które co do zasady odbywać musi się po numerze identyfikacyjnym) nie da pewności co do wskazania wszystkich informacji o danej osobie.

5. Zmiana art. 38 pkt 1 lit.e ustawy o KRS

W sytuacji gdy przewiduje się obowiązek wpisu do Rejestru przedsiębiorców osób fizycznych prowadzących działalność w większym rozmiarze proponowana zmiana jest wadliwa. Istnieje wyraźna potrzeba wskazania w Rejestrze informacji o poprzednim miejscu, pod którym w ewidencji wpisany był przedsiębiorca. Nie wystarczająca jest tożsamość numeru NIP,

gdyż jeśli chodzić będzie o zdarzenia z lat wcześniejszych to numer NIP jest niewystarczający. Uprzednio nie przywiązywano tak wielkiej wagi do numeru NIP, pojawiał się on oczywiście na fakturach, ale jeżeli informacja ma dotyczyć zbadania ciągłości działalności przedsiębiorcy co do zdarzeń sprzed powstania centralnej ewidencji działalności, to nie będzie możliwe w praktyce przeszukanie poprzez wykorzystanie numeru NIP wszystkich ewidencji w Polsce.

6. Zmiana w ustawie z dnia 28.02.2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze

Proponowana zmiana jest w ocenie Krajowej Rady Sądownictwa całkowicie chybiona. Wnioskodawcy pomijają wskazania komentatorów (choćby F.Zedler), że treść ust. 2 art. 496 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze celowo wprowadza obowiązek zgłaszania wniosku o wpis informacji o wszczęciu postępowania naprawczego, bowiem datą jego wszczęcia jest data ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na wniosek przedsiębiorcy. Gdyby przyjąć proponowaną w projekcie konstrukcję złożenia jedynie zgłoszenia aktualizacyjnego, to należałoby uznać, że do ewidencji składany jest wniosek, zaś sąd rejestrowy dokona wpisu z urzędu. Tymczasem sąd rejestrowy aby dokonać wpisu musi mieć informację od przedsiębiorcy (wniosek) lub też zawiadomienie z sądu upadłościowego (wtedy wpis następuje z urzędu). Sąd upadłościowy w tej sytuacji zawiadomiony musi być przez przedsiębiorcę o dacie ogłoszenia i dopiero przekazać informację sądowi rejestrowemu. Taki tryb wydłuży czas dokonania wpisu o postępowaniu naprawczym dla podmiotów innych niż osoby fizyczne wpisane w ewidencji, które wniosek złożą same bez pośrednictwa sądu upadłościowego. W rezultacie proponowaną zmianę ocenić należy krytycznie, jako po pierwsze różnicującą bez żadnego uzasadnienia sytuację przedsiębiorców, a po drugie wydłużającą czas między ogłoszeniem w Monitorze (na wniosek przedsiębiorcy) czyli datą wszczęcia postępowania naprawczego, a datą wpisu informacji o tym postępowaniu.